

REGISTERBLAD**Datum:** 2000-02-07**OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I SÖDERMANLANDS LÄN****Områdesnummer:** NRO 04 012**Områdesnamn:** Husbymalmen**Kommun:** Nyköping**Kartblad:** Topografiska kartan nr 9H SV**Area:** 336 ha, enbart land**Naturgeografisk region:** 24, Svealands sprickdalsterräng med lerslättdalar och sjöbäcken**Kust/havsregion:****Regionindelning för sjöar och vattendrag:****Agrara kulturlandskapsregioner:****Landskapsformer:** Sprickdalslandskap**Riksvärde**

Geovetenskap		
--------------	--	--

Värdeomdöme: Husbymalmen och de till denna knutna bildningarna utgör en viktig och intressant del av stor betydelse för tolkningen av den mellansvenska israndzonens läge i Södermanland. Husbymalmen har klass I (högsta naturvärde) i länsstyrelsens naturvårdsprogram.

Huvudkriterier: A, B, E**Stödkriterier:** Nyckelområde, representativitet**Förutsättningar för bevarande:** Områdets naturvärden kan hotas av grustäkter, markarbeten, skogsbruk (körskador och markberedning)**Säkerställande:** ---

Områdets huvuddrag. Mellan Råby-Rönö och Långhalsen går ett stråk av väl framträdande isälvsavlagringar med delvis komplicerad byggnad. Stråket utgör en del av Flensåsen.

Utmed Lidsjön uppträder avlagringarna i form av en markant ås vars nordöstra sida sluttar brant ned mot Edstorpssviken. Längre mot nordväst vidgas stråket till en kilometerbred, deltaliknande bildning - Husbymalmen - som avslutas med en tvär, ca 35 m hög brant (iskon- taktbrant) nordväst om Husby skans. På deltaplanet finns tydligt framträdande strandvallar och i slutningen mot Husby-Oppunda kyrka en serie av väl utbildade strandhak, som utvisar havsstrandens läge

under vissa skeden av landhöjningen. Tydliga strandvallar och strandhak finns även sydväst om

Äspedal.

Avlagringarna inom malmen har varierande mäktighet beroende på att berggrundsytan är starkt kuperad. Berget går i dagen på några ställen inom fältet medan grusavlagringarna i angränsande partier har ett djup av 15-25 meter eller mer. Ett tydligt strandhak på nivån 51,8 m ö h representerar Littorinagränsen (LG I). Delar av strandbildningarna på Husbymalmen räddades delvis från total förstörelse genom grusbrytning på 1950-talet av aktiva naturvårdare i Nyköping. På delar av Husbymalmen finns även serier av små dyner - bildningar som i övrigt endast förekommer på några få ställen i länet.

Nordväst om Husby skans fortsätter stråket i form av två små, parallella åsar, som markerar tillförselkanalerna för den isälv som byggt upp Husbymalmens mäktiga sedimentmassor. På den nordligaste av dessa ligger Husby-Oppunda kyrka. Denna ås kan följas som en tydlig rygg fram till Torpfjärden vid Långhalsen medan den sydligaste tonar ut i form av några mindre kullar i åkermarkerna väster om kyrkan. Åsarna ligger här i en öppen omväxlande jordbruksbygd och har därför stor betydelse för landskapsbilden.

Husbymalmens vidsträckta sand- och grusområden är till övervägande delen bevuxna med tallskogar, som utgör lättgångna och frekventerade ströv- och bärmarker.

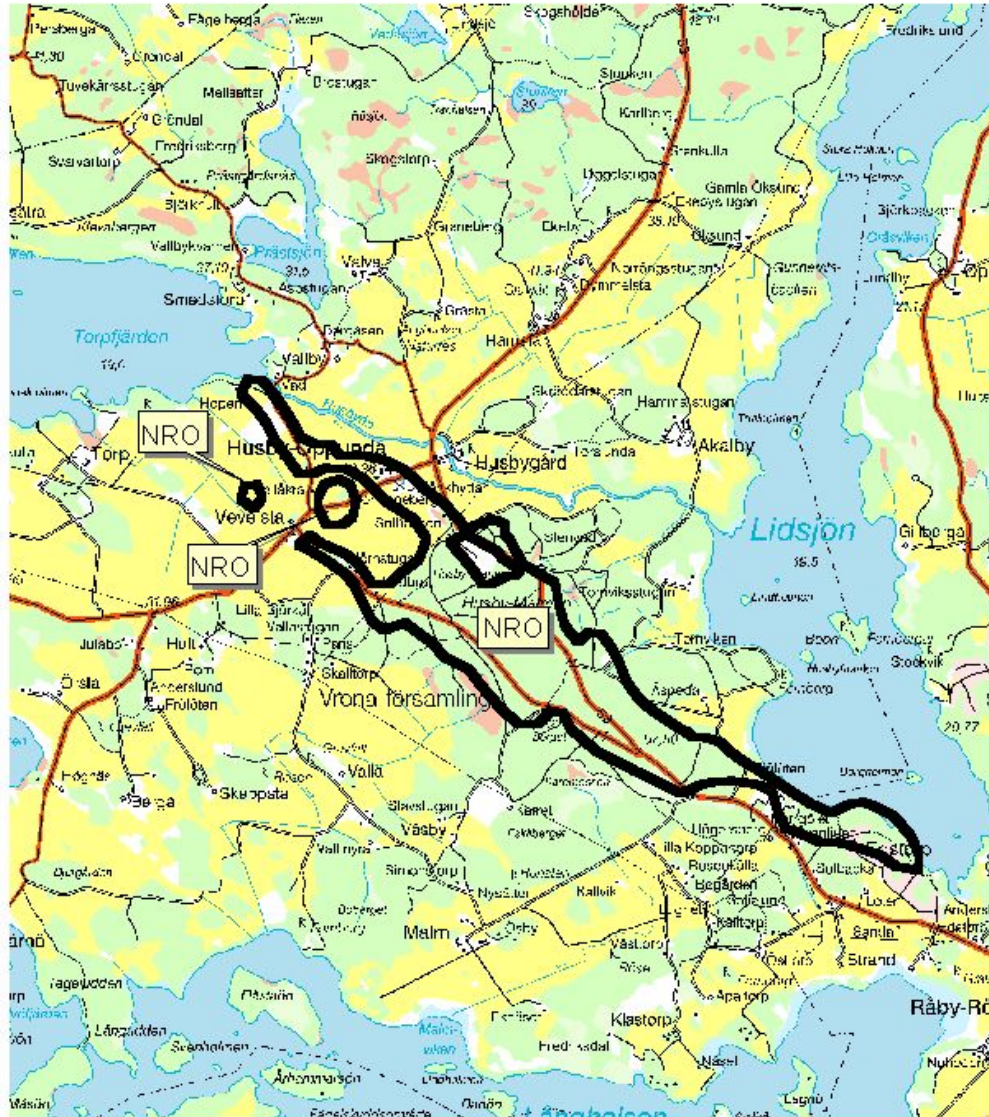
Anmärkningar:

Referenser:

- Berg, Gunnar, 1982: Beskrivning till jordartskartan Nyköping NV - SGU Ae 52
Nilsson, Erik, 1926: Om Ancyclusgränsen och postglaciala havets gräns i Östergötland, Närke och Södermanland, GFF Bd 48
Nilsson, Erik, 1968: Södra Sveriges senkvartära historia, Kungliga Vetenskapsakademiens Handlingar 12:1
Länsstyrelsen i Södermanlands län, 1991: Naturvårdsprogram

Område av riksintresse för naturvården enligt 3 kap 6 § miljöbalken;
Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07

Riksintressets benämning: **Husby alm en**
 Identitetsnummer: **NRO 04 012**
 Kommun: **Nyköping**
 Län: **Södermanland**

Riksintressets avgränsning

Skala 1:50 000

Topografiskt kartblad nummer: 9H NV

Området ingår ej i riksintresset (grustäkt)